

סיכומי הדרך היומי

ת"ר ושונתם שיהיו דברי תורה **מחודדים** בפ"ך (קידושין ל')

לעילוי נשמת אבי מורי הר"ר צבי בן ר' אברהם גאסט ז"ל נלב"ע י"ט תשרי תשס"ד לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.
לעילוי נשמת אחי הר"ר משה בן ר' צבי גאסט ז"ל נלב"ע ל"ג בעומר תשס"ז לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.

מערכת: 073-249-0403 | sikumhadaf@bezeqint.net

לשמיעת הסיכומים: 0799-379-634

נא להתפלל לרפואת פינחס בן פייגא מרים

שבת קודש פרשת וילך - ו' תשרי תשע"ז

דף י"ב ע"א

זרק ארנקי שלו והפקירו לכל מי שיזכה בו ראשון ונכנס בפתח של בעל הבית ויצא מפתח אחר, איבעיא אם אויר שאין סופו לנוח כמונח דמי, ואינו דומה לצבי מהלך וגוזלות מדדין דמהני על ידי דעת אחרת מקנה אע"פ שרץ אחריהן ואינן מגיעין ואין סופן לנוח, דשם הם מתגלגלים על הארץ והוי כמונח בחצירו מה שאין כן אם זרק דלא נח על הארץ.

מציאת קטן לאביו, לשמואל משום דאין לו זכיה מדאורייתא והגביה לצורך אביו, לרבי יוחנן אף גדול דיש לו זכיה אם סמוך על שולחן אביו מציאתו לאביו כדי שלא יהא איבת אביו עליו, וקטן שאינו סמוך על שולחן אביו מציאתו לעצמו.

לקט הבן לאביו, ולכן השוכר את הפועל לת"ק אם הוא עני מותר לבנו ללקט אחריו ואם הוא עשיר לא ילקט בנו אחריו, לרבי יוסי גם אם אביו עשיר ילקט בנו אחריו והלכה כרבי יוסי, וטעמו דרבי יוסי לאביו דכיון דיש לפועל זה אשה ובנים המלקיטים אחריו שאר העניים מיאשים מן הלקט שבשדה זו, לרבא דתקנו חכמים באופן זה זכיה לקטנים והעניים ניחא להו בתקנה זו דכשהם יהיו פועלים גם בניהם ילקטו אחריהם [לרב אדא בר אהבה אסור לבעל השדה לשכור פועלים על מנת שיהא בנו מלקט אחריו כדי להבריא העניים].

מציאת חרש שוטה וקטן אע"פ שאין להם זכיה יש בהן משום גזל, לת"ק משום דרכי שלום, לרבי יוסי גזל גמור מדרבנן ומוציאין מן הגוזל מהן בדיינים.

מציאת קטנה ונערה, לאביה מדאורייתא.

מציאת אשה, לבעלה מדרבנן כדי שלא יהא איבה ביניהם.

מציאת עבד ושפחה כנענים, לרבם דגופן קנוים לו.

דף י"ב ע"ב

מציאת עבד עברי, אם הגביה בשעת מלאכה ולא נתבטל ממלאכת רבו לעצמו, ואם העבד נוקב מרגליות לאדונו אין רבו רוצה שיתבטל ממלאכתו להגביה לו מציאה ולכן אם הגביה מציאה בשעת מלאכתו הרי הוא שלו

וישלם לרבו שכר ביטולו, ועם קנאו רבו לסתם מלאכה לרבי יוחנן ורבא לא גרע הפועל שאמר לו בעל הבית עשה עמי מלאכה דמציאתו לבעל הבית, לרב פפא גם פועל מציאתו לעצמו ואין מציאתו לבעל הבית אלא כששכרו ללקט מציאות וכגון שצפו הנהר דגים הרבה. מציאת שפחה עבריה, כיון דהיא קטנה [דגדולה יוצאת בסימנים] מציאתה לאביה, מת אביה מציאתה לעצמה. מציאת אשה שגירשה בעלה בספק גירושין, אף על פי שבעלה חייב במזונותיה מציאתה לעצמה דלא תקנו חכמים דמציאתה לבעלה אלא כדי שלא יהא איבה ביניהם וכשהיא ספק מגורשת אדרבה יהא איבה ביניהם כדי שיגרשה בודאי גירושין.

יום ראשון פרשת האזינו - ז' תשרי תשע"ז

דף י"ג ע"א

מצא שטר חוב שכתוב בהן שלוח שיעבד קרקעותיו להמלוה שיגבה מהן

אין הלוח מודה בחיוב השטר לא יחזיר השטר לא למלוה ולא ללוה, כיון דאתרע בנפילה תלינן דאם היה כשר היה נזהר בו, לרבי יוחנן ואביו דחיישינן לפרעון, לרבי אלעזר ושמואל דחיישינן למזויף [כשלוח טוען מזויף ולא מהני קיום], לרבי אסי שמא כתב ללות בניסן ולא לוח עד תשרי או שמא לא לוח כלל, ולפי רב אסי ושמואל בשטר הקנאה ששעבד נכסיו מיום הכתיבה אפילו אם לא ילוה מחזיר למלוה דלא חיישינן לפרעון [ודוקא אם אין הלוח טוען שהוא מזויף עי' רש"י י"ג. ד"ה שמואל ותוס' י"ג: ד"ה הא].

אם הלוח מודה שלא פרע

לרב אסי לא יחזיר כיון דנפל ואתרע חיישינן שמא כתב ללות בניסן ולא לוח עד תשרי ויגבה מלקוחות שקנו בניסן שלא כדין [ובשטרות שלא נפלו לא חיישינן לכך דאין עדים כותבין שטר ללוה אלא אם כן מלוה עמו ונותן המעות בפניהם], ואם הקנה הלוח נכסיו להמלוה מהיום בין ילוה בין לא ילוה כותבין השטר אף על פי שלא לוח בפניהם, ואם נפל מחזירין להמלוה.

לאבני לא יחזיר כיון דנפל חיישינן שמא פרעו אף על פי שהלוה מודה שלא פרע חיישינן שמא עשו המלוה והלוה עצה של רמאות ביניהם לטרוף את הלקוחות ויחלקו ביניהם, אבל משום חשש שכתב ללות בניסן ולא לוח עד תשרי יחזיר דמותר לגבות ממי שקנו ממנו בניסן אע"פ שלא לוח עד תשרי דעדיו כשחתמוהו זכין להמלוה השעבוד מיום שחתמוהו אפילו לא הלוח לו עד תשרי אם הגיע השטר לידו אחר זמן.

לשמואל לא חיישינן לפרעון ולקנוניא, ואם סובר כאבני דעדיו בחתמוהו זכין לו וידוע שהלוה מסר השטר להמלוה מחזירין השטר להמלוה.

מצא שטר חוב שאין בהן שעבוד קרקעות

אם הלוח מודה שלוח לרבי מאיר יחזיר למלוה כיון דאין גובה בו ממשעבדי רק מבני חורין, לחכמים לרבי אלעזר יחזיר דאחריות לאו טעות סופר ואינו גובה אלא מבני חורין, לרבי יוחנן לא יחזיר דסובר דאחריות טעות סופר וגובה בו ממשועבדים וחיישינן לפרעון ולקנוניא.

אם אין הלוח מודה, לרבי אלעזר ושמואל לדעת ר"מ יחזיר למלוה דסובר ר"מ שטר שאין בו אחריות נכסים אינו גובה גם מבני חורין, ומחזירין אותו למלוה לצור ע"פ צלוחיתו ואין מחזירין אותו ללוה לצור ע"פ צלוחיתו כיון דהוא טוען שהשטר מזויף, לרבי יוחנן גם לר"מ לא יחזיר דשטר שאין בו אחריות גובין מבני חורין [ולחכמים גם ממשועבדים וחיישינן לפרעון].

יום שני פרשת האזינו - ח' תשרי תשע"ז

דף י"ד ע"א

מצא שטר הלואה שאין בו אחריות נכסים לחכמים לא יחזיר, דסוברים דמה שלא כתב בו אחריות טעות סופר הוא דהמלוה ודאי לא הלוח בלי ששעבד הלוח נכסיו דאין אדם מלוה מעותיו להלוה באופן שהלוה ימכור נכסיו ולא יהיה לו מאיפה לגבות.

אחריות טענת סובר היינו רק בשטרי הלואה, אבל שטרי מקח אם לא שעבד המוכר נכסיו שאם יטרוף ממנו בעל חוב הקרן והשבח מעידית שבנכסיו אינו יכול לגבות ממנו, דאדם קונה שדה לספק יום אחד דשמא לא יטרפוה ואם יטרפוה שמא לזמן מרובה ובתוך כך אוכל פירות הרבה.

המוכר שדהו שלא באחריות ובא בעל חובו לטרוף השדה בחובו מן הלוקח, אם מכר לו באחריות המוכר הוא בעל דינו של בעל חובו לטעון בבית דין שהוא פטור ולסלקו מעל הלוקח כיון דכשיטרפנו הלוקח יחזור עליו, וי"א דהוא הדין אם מכר לו שלא באחריות משום דאינו רוצה שיהא להלוקח תערומות עליו.

המוכר שדהו שלא באחריות ויצאו עליה עוררין האומרים שהשדה שלהם, אם כבר עשה הלוקח קנין חזקה אף על פי שלא פרע המעות אינו יכול לחזור

בו, וי"א אפילו קנה באחריות אינו יכול לחזור בו עד שיטרפו העוררין ממנו ובית דין יכתבו לו שטר שהמוכר חייב לך דבדין טרפו העוררין השדה ממך.

דף י"ד ע"ב

המוכר שדה גזולה ונטלו הנגזל מהלוקח, לרב המוכר חייב לו המעות שנתן על השדה והשבח, לשמואל המוכר חייב המעות ולא השבח, והגזלן חייב ההוצאות אם הן אינן יותר משיעור השבח, רב הונא איבעיא אם הטעם דאין לו שבח מהמוכר משום שלא התנה עמו כשמכרה לו שישלם לו השבח, ולכן אם פירש לו השבח גובה גם השבח, או הטעם הוא דכיון דהשדה לא היה של המוכר נמצא דמעולם לא היה מכר אלא הלואה וכשמשלם לו יותר מדמי המכירה נראה כרבית, וכן סובר רב נחמן.

בעל חוב שגבה שדה המשועבד לחובו מיד הלקוחות גובה השדה עם שבח השדה [ועי' לקמן ט"ו]. והלוקח חוזר וגובה הקרן מנכסים משועבדים, והשבח מנכסי בני חורין של המוכר שהרי מכירה גמורה הייתה ואין בזה משום רבית כשמחזיר לו יותר מדמי המקח שנתן לו מעיקרא, אבל אינו גובה פירות גמורים המחוברים לקרקע ואינן צריכים לקרקע.

נגזל המוציא שדה גזולה עם פירותיה מיד הלוקח, אם הלוקח לקחה עם פירותיה המוכר חייב להחזיר לו הפירות מנכסים בני חורין, אם הפירות גדלו ביד הלוקח הגזלן חייב להחזיר לו יציאותיו אם אינם יותר משיעור השבח.

גזל שדה מלאה פירות ואכל את הפירות וחפר בה בורות שיחין ומערות או נטלוה אנשים עכו"ם מן הגזלן מחמתו גובה הנגזל דמי קרן השדה מנכסים משועבדים של הגזלן, ואת הפירות מנכסיו דבני חורין.

יום שלישי פרשת האזינו - ט' תשרי תשע"ז

דף ט"ז ע"א

גזל שדה ופירותיה ואין השדה בעין כגון שחפר בו בורות או נטלוה אנשים מחמת הגזלן חייב לפרוע במעות, ואם עמד בדין קודם שמכר נכסיו גובה מנכסיו שמכר אחר כך כיון דפסק בית דין יש לו קול הוי כמלוה בשטר, ואם עמד בדין גם על הפירות גובה גם הפירות מנכסים משועבדים.

לשמואל דלוקח קרקע מגזלן והשביח הקרקע והוציאו הנגזל מידו דאינו גובה השבח מן הגזלן דמחזי כרבית (עי' לעיל י"ד): ללישנא קמא דרב יוסף אם יש לגזלן קרקע וכתב בשטר המכירה שמקבל עליו להגבות השבח ללוקח משפר נכסיו גובה הלוקח את השבח מקרקע דרק לגבות מעות אסור כיון דלקח השדה במעות והגזלן מחזיר לו מעות מחזי כרבית אבל אם מחזיר לו קרקע לא מחזי כרבית, אבל הלואה סאה בסאה אסור אפילו יש לו קרקע דהלואה הוא, ללישנא

בתרא דרב יוסף גובה מן המוכר אפילו מעות אם קנו מידו על השבח דמחויב משעת מכר קודם המתנת מעות.

בעל חוב הגובה מקרקע דלקוחות גובה גם השבח, אם שיעור החוב הוא כדמי השדה והשבח אין הבעל חוב צריך לשלם לו הוצאות השבח, ואם שיעור החוב אינו מגיע לדמי השדה והשבח מחזיר לו הבע"ח יציאותיו, והיינו דווקא בשעבוד דאפותקי ששעבד לו הלוח לגבות החוב משדה זו, אבל אם אינו אפותקי י"א דיכול הלוקח לומר תן לי חלק בהשדה כשיעור השבח.

לוח שנתן במתנה שדה המשועבדת לבעל חוב, הבעל חוב גובה השדה ולא את השבח, כיון דלא כתב הנותן דמקבל אחריות, ואין המקבל יכול לחזור עליו לגבות השבח אין מפסידין להמקבל מתנה בדבר שלא יפסיד הבעל חוב.

לוקח שהכיר שהשדה גזולה ביד המוכר, לרב המוכר חייב להחזיר לו המעות ולא השבח, דכיון דהכיר בה שאינו שלו נתן לו המעות בתורת פקדון והא דלא אמר בפירוש שנותן לו לשם פקדון דסבר דלא יקבלו, לשמואל גם מעות אין לו דנתן לשם מתנה ולא אמר בפירוש דנתן לו לשם מתנה משום דסבר דיתבייש לקבלו לשם מתנה, ונחלקו גם במקדש אחותו אם נתן לה לשם פקדון או לשם מתנה.

פסק הלכה בסוגיות דלעיל, דהלוקח מן הגזלן ולא הכיר זה שאינה שלו הלכה כרב [לעיל י"ד]: דיש לו מעות ושבח ודלא כשמואל, ולוקח חוזר וגובה השבח מהמוכר אפילו אם המוכר לא קיבל עליו שיחזיר לו השבח ודלא כשמואל [ט"ו]. דדווקא אם קיבל עליו המוכר [עי"ש לעיל האופנים דגם לשמואל גובה שבח בקיבל עליו], לקח מן הגזלן והכיר שאינה שלו הלכה כרב דמעות יש לו ושבח אין לו, אחריות טעות סופר וגובה ממשועבדים אפילו לא כתבו כן בין בשטרי מלוה בין בשטרי מכר ודלא כשמואל [י"ד]. דאחריות טעות סופר רק במלוה ולא במכר.

יום רביעי יום הכיפורים - י' תשרי תשע"ז

דף ט"ז ע"א

גזל שדה ומכרה וחזר הגזלן ולקחה מבעלים הראשונים, אין הגזלן יכול להוציאה מיד הלוקח דמכר לו כל זכות שתבא לידו ולקחה מיד הגזלן כדי שיהא המקח מקויים ביד הלוקח, והטעם למר זוטרא שלא יקראנו הלוקח גזלן כשיוציאנה הגזלן מידו, לרב אשי קנאה מיד הגזלן לטובת הלוקח כדי לעמוד בנאמנותו שמכרה לו, והחילוק ביניהם הוא אם נתנה במתנה שרוצה לעמוד בנאמנותו במה שנתנה לו מתנה אבל אם יוציאנה הגזלן מידו לא יקרא המקבל לנותן גזלן דלא גזל ממנו מעותיו, אבל מת לוקח או הגזלן שייך שני הטעמים.

גזלן שמכר שדה גזולה וקודם שקנאה מיד הגזלן מכרה או נתנה או הורשה לאחר, כשקנאה מיד הגזלן לא קנה בשביל לוקח הראשון, וכן אם נפל לו השדה בירושה כיון דלא טרח לקנותה מיד הגזלן יכול לתובעה מיד הלוקח ויחזיר לו דמיו, גבה מן הגזלן בחובו אם יש לנגל עוד שדות וגבה ממנו דוקא שדה שגזלה ממנו אמרינן דעושה כן כדי שיתקיים המקח ביד הלוקח, אבל אם אין לו עוד שדות אין הוכחה שרוצה להעמיד המקח בידו, אם הגזלן נתנו במתנה להגזלן נחלקו רב אחא ורבינא אם דינו כירושה כיון דלא טרח לקנותו, או דמתנה כמכר דטרח הגזלן לרצות הגזלן כדי לעמוד בנאמנותו להלוקח.

גזלן שמכר שדה גזולה חזר וקנאה מיד הגזלן אחר שהעמידו הגזלן בדין, לרב הונא כיון שעמד ברשעו עד אז אינו איש נאמן ולא לקחה מן הבעלים כדי לעמוד בנאמנותו, לחייא בר רב גם אחר הפסק דין קנה בשביל הלוקח עד שכתבו בית דין פסק דין ונתנו ללוקח שכל מקום שימצא נכסי הגזלן יחזיק בהן והיינו תשעים יום לאחר שעמד בדין, לרב פפא עד שמצא הלוקח נכסי הגזלן שיכול לגבות מהן ובית דין מתחילין להכריז שכל מי שרוצה לקנות קרקע זו שיבא ויקנה.

האומר לחבירו מה שאירש מאבא מכור לך מה שתעלה מצודתי מכור לך לא אמר כלום, מה שאירש מן אבא היום מכור לך דבריו קיימים באופן שהיה אביו גוסס וצריך מעות לקבורתו וממהר לכבוד אביו שלא לשהותו בבזיון, מה שיעלה במצודתי היום תקנו חכמים שיהא דבריו קיימים שמה צריך דבר מועט כדי חייו.

גזלן שמכר שדה גזולה וחזר וקנה מיד הגזלן דקנה הלוקח, לרבא היינו משום דבההיא הנאה שהלוקח סמך עליו שיטריח להעמידו בידו גמר והקנהו להלוקח בשעה שקנאו מיד הגזלן, ואף על פי דלא אמרינן כן בבמה שאירש מאבא מכור לך ואינו קנוי לו גם אחר שהגיע לידו דשם לא סמך דעתו דלוקח שירש מאביו כלום דשמה ימכור נכסיו קודם שימות אבל כאן סמך דעתו דלוקח דיטריח לקנותו מיד הגזלן כדי שלא יקראנו גנב.

דף ט"ז ע"ב

שדה שאני לוקח לכשאקנה קנויה לך מעכשיו וקנה, לרב אין יכול לחזור בו לרבא מצד הסברא היינו דוקא אם אמר שדה סתם דסמך דעתו המקבל שהרי הרבה שדות מצויות ליקח, אבל רב אמר כן גם בשדה זו אע"ג דאינו בידו משום דסובר כרבי מאיר דאדם מקנה דבר שלא בא לעולם אפילו בדבר שאין בידו וכגון האומר לאשה התקדשי לי לאחר שאשתחרר לאחר שתשתחררי לאחר דימות בעלך לאחר שתמות אחותיך דמקודשת אע"פ שאין אלו בידו.

המוציא שטר מקוים שקנו מן הלוח ששעבד עצמו לשלם אפילו אם לא ילוח, לשמואל יחזירו למלוה דאין חשש שמה כתב ללות ולא לוח ואין חוששין לפרעון

דאם פרע קורע השטר, לרבי זירא ורבי חיישינן שמא פרע קודם שהמלוה החזיר לו השטר דשמא המלוה השמיט מלהחזיר לו השטר או עיכבו משום דהלוה לא פרע לו שכר הסופר שהמלוה פרע בשבילו. המוציא שטר שכתבו בית דין לבעל חוב שירד ויגבה מנכסי מי שחייב לו יחזיר לו, ולכולי עלמא לא חיישינן לפרעון דמוטל על הלוה לקרוע מיד, ואם המלוה דוחה לומר שנאבד ממנו ידרוש ממנו שיכתוב לו שטר מכירה שחזר ומכר לו השדה שפרע לו.

למ"ד דחיישינן לפרעון ואין מחזירין למלוה שטר שנמצא, אם הלוה הוחזק כפרן לרבי אבהו מחזירין למלוה, לרבי אבהו מחזירין לו דנהי דאין הלוה נאמן לומר פרעתי מכל מקום שמא נפל ממנו ולמה יפסיד משום שלא נזהר בשטרו.

יום חמישי פרשת האזינו - י"א תשרי תשע"ז

דף י"ז ע"א

בית דין שפסקו גמר דין ואמרו ללוה צא תן לו ולאחר זמן אמר פרעתי נאמן ואין כותבין למלוה שטר גביה לירד לנכסיו, אם לא עדיין לא פסקו פסק גמור אלא אמרו חייב אתה ליתן ולאחר זמן אמר פרעתי לרב יוסף בר מניומי אינו נאמן כיון דהמלוה הוצרך לתובעו לדין אינו ממנהר לפרוע עד שיפסקו בית דין פסק גמור והמלוה נשבע ובית דין כותבין לו שטר גביה על נכסי הלוה, לרב זביד בשם רב נחמן גם אם אמרו בית דין חייב אתה ליתן לו נאמן הלוה לומר פרעתי.

אמרו לו בית דין צא תן לו ואמר לאחר זמן פרעתי, ועדים מעידים שבפנינו תבעו על פי בית דין ולא פרעו הוחזק כפרן לאותו ממון ואינו נאמן עוד לומר על חוב זה פרעתי, אבל אם אמרו ב"ד חייב אתה ליתן לו ולא הוחזק כפרן אין זה מעיז כיון דלא פסקו לו פסק גמור משתמיט מלפרוע דסבר דב"ד עדיין מעיינין בדינו.

מנה לי בידך ואמר לא היו דברים מעולם ועדים מעידים שהלוהו הוחזק כפרן לאותו ממון ותו אין נאמן לומר פרעתי.

נתחייב שבועה בב"ד ואמר נשבעתי כבר ועדים מעידים שתבעו בפניהם לישבע ולא רצה הוחזק כפרן לאותו שבועה ותו אינו נאמן לומר נשבעתי, אבל אם נתחייב בעצמו לישבע לא הוחזק כפרן דמה שלא רצה לישבע לא היה חרטה אלא דרך דחיה.

המוציא שטר חוב שזמן השטר הוא אותו היום שנמצא, לרב אסי בשם רבי יוחנן אם השטר מקוים לרבי יוחנן מחזירין למלוה דאין בו חשש שכתב ללות בניסן ולא נתן עד תשרי, ולא חשיינן לפרעון ביום שנכתב, לרב כהנא לא אמר רבי יוחנן דיחזיר אלא אם הלוה מודה שטר שלא פרע, ולא חיישינן שמא פרע ואמר שלא פרע דרוצה לחזור ולוות בו בו ביום וכבר נמחל שעבוד השטר והוה מלוה על פה וטורף מלקוחות שלא כדן,

דהמלוה לא ילוה לו בשטר פסול דאם ישמעו החכמים דנמחל שעבוד השטר לא יתנו לי לגבות ממשועבדים שביד הלקוחות.

הטוען שהוא פרע חיוב שהוא חייב בתנאי בית דין כגון כתובה ומזון האשה והבנות אינו נאמן.

יום שישי פרשת האזינו - י"ב תשרי תשע"ז

דף י"ח ע"א

מצא גיטי נשים שחרורי עבדים שטרי שכיב מרע שטרי מתנה שוברין לא יחזיר דחוששין שכתבו וחזרו מליתנם.

שליח שהביא גט ואבדו, אם אין שיירות מצויות מחזירין אפילו אחר זמן מרובה, אם יש שם שיירות מצויות כגון בבית דין לרבה מחזירין אפילו אחר זמן מרובה אם לא הוחזק בעיר כתיבת הגט שנים ששמותיהן ושמות נשותיהן שוות, י"א בדעת רבי זירא דכל ששיירות מצויות אין מחזירין אלא לאלתר אע"פ שלא הוחזקו שיש ששמותיהן שוות, לרבי ירמיה אם עדי הגט אומרים שלא חתמו אלא על גט אחד של שמות אלו מחזירין גם אחר זמן מרובה, ואין חוששין שמא יש עוד איש ואשה ועדים ששמותיהן שוות, לרב אשי אם נתנו העדים סימן מובהק כגון נקב יש לה בצד אות פלוני מחזירין אפילו אחר זמן מרובה, אבל סימן שאינו מובהק שמא אינם סימנים מדאורייתא ואין מחזירין בהם גט אחר זמן מרובה.

שבת קודש פרשת האזינו - י"ג תשרי תשע"ז

דף י"ט ע"א

רבה בר בר חנה היה שליח להביא גט ונאבד הגט ממנו ואמר שיש לו בו סימן שאינו מובהק וגם טביעת עין שמכירו כאדם המכיר חבירו בלי סימן והחזירו לו, ולא ידע אם החזירו לו משום הסימן וסוברים דמחזירין גט בסימן שאינו מובהק שגם הם סימנים מדאורייתא, או דהחזירו לו משום דהיה לו בו טביעת עין ומחזירו לציורבא דרבנן בטביעת עין.

מצא גט אשה אם אמר הבעל להחזיר להאשה מחזירין לה [באופן שאין חוששין שנפל מאחור], והגם דשמא כתב הגט בניסן ולא נתן לה עד תשרי והבעל מכר נכסיה עד תשרי וכשמחזירין לה הגט היא תוציא מהלקוחות שקנו מניסן, דלמ"ד משנתן עיניו לגרשה תו אין לבעל פירות נמצא שהיא מוצאה כדן, ולמ"ד יש לבעל פירות עד שעת נתינה כשהיא מוציא מיד הלקוחות עליה להביא ראיה מתי בא הגט לידה.

מצא שטר חוב שיש בו אחריות נכסים לא יחזיר אפילו אם החייב מודה שלא פרעו, דחיישינן שמא כתב ללות בניסן ולא לוח עד תשרי ולא אמרינן שיביא עדים מתי הגיע השטר לידו וכדרך שאומרים בגט, דדווקא

בגט יודעים הלקוחות להיזהר ולבדוק מתי הגיע הגט לידה דשמה החזירו לה כדי שתתגרש בו ושלא תתעגן ולא לגבות בו מלקוחות אבל שטר חוב יתלו הלקוחות דבית דין החזירו לה כדי שתגבה בו.

מצא שטר שחרור בזמן שהרב מודה שנתנו להעבד להשתחרר בו יחזירו להעבד, והגם דשמה כתבו לשחררו בניסן ולא שחררו עד תשרי וקנה העבד נכסים בין ניסן לתשרי ומכרן הבעל וכשמחזירין השטר יוציא העבד מלקוחות שקנו בניסן, דלמ"ד זכות הוא לעבד שיוצא מיד רבו לחירות לפי אביי זכה מיד בשחרורו כשחתם השטר דעדין בחתומיו זכין לו, ולמ"ד חוב הוא לעבד שיוצא מתחת רבו צריך העבד להביא ראיה מתי הגיע השטר לידו.

מצא שטר מתנת שכיב מרע ואמר הנותן שיחזירו להמקבל מחזירים לו דאפילו אם כתב השטר לזה ולא מסרו לו וחזרו וכתב נכסיו לאחר ומסר לו שטר שכיב מרע, אין המקבל הראשון מפסיד מן הדין בזה שאומר שיחזירו למקבל השני שהרי אין מתנת שכיב מרע חל אלא עם המיתה ועד אז בדין יכול לחזור בו וליתנו לאחר, ואם נתנו למקבל הראשון במתנת בריא אין המקבל הראשון מפסיד במה שמחזירין השטר שכיב מרע למקבל השני שהרי כשיצאו ב' השטרות לפני בית דין יראו שהמקבל ראשון זכה במתנת בריא גוף מיום כתיבת השטר, מת הנותן ובנו אומר שיחזירו השטר אין מחזירין דיש חשש שהאב כתב השטר לא מסרו והבן נתנו במתנה אחר מיתת אביו ועכשיו רוצה לחזור בו ולכן אומר שיתנו לו השטר שכיב מרע דנמצא דהשטר שכיב מרע של אביו קודם לשטר הבן ויחלוק הנכסים ביניהם, ולכן אין מחזירין לזה שהשטר נכתב על שמו אלא אם הבן יכתוב לו שטר מתנה משלו.

מצא שטר מתנת בריא ואמר הנותן שיחזירו להמקבל הכתוב בשטר אין מחזירין דחוששין שמא כתבו וחזר מליתן לו ולא נתן וכתב ומסר לאחר ועכשיו רוצה לחזור ממתנתו וליתנו לזה שכתבו לו ראשון ולכן אומר שיחזירו לו השטר ולכן אומרים לו שאם רוצה שיחזירו לו השטר יכתוב לו שטר חדש דאם נתנו כבר לאחר יראו בית דין ששטרו של האחר קודם לו.

יום ראשון - י"ד תשרי תשע"ז

דף כ' ע"א

מצא שובר שכתבה האשה לבעלה התקבלתי כתובתי, בזמן שהאשה מודה שכתבה כן יחזיר לבעל, ולא חיישינן שמא כתבה כן בניסן ולא נתנה לו עד תשרי ובנתיים מכרה כתובתה בטובת הנאה לאחרים ויוציא הבעל שובר שנתן לה כתובתה כבר בניסן ויפסיד הלוקח שקנה כתובתה כדין, לרבא משום דהמוכר שטר חוב יכול המלוה למוחלו להלוה וכן כאן אף על פי שמכרה כתובתה בזה שאומרת להחזיר לו מוחלת כתובתה, לאביי אין מחזירין השובר לבעלה אלא אם

כתובתה בידה להוכחה שלא מכרה כתובתה לאחרים. **מצא איגרות ששמו בית דין נכסי לזה למלוה, איגרות מזון שקיבל עליו לזון את בת אשתו, שטר חליצה ומיאונין בקטנה שהשיאוה אמה ואחיה ומיאנה בבעלה, שטרי בירורין שבעל בין זה בירר לו דיין זה ובעל דין השני בירר לו דיין אחר, וכל מעשה בית דין דאין בו חשש שהתחרט הרי זה יחזיר דאין בית דין כותבין שטר ראייה אלא אחר שכבר קיים מה שכתוב בהשטר אין בהם חשש פרעון.**

דף כ' ע"ב

מצא שטר באופן שיש לו סימן הרי זה יחזיר כשיתן הבעלים סימן, כגון שמצא בכלי ויאמרו הבעלים שבכלי כך וכך מצאת, או מצא ג' שטרות כרוכין זה בזה דראש כל שטר בסוף שטר חבירו ומכריז דמצא שטרות והבעלים נותנים סימן שהיו כרוכים, או שמצא ג' שטרות באגודה שהיו שכובים זה על זה אורכו על אורך חבירו.

ג' שטרות מקוימים של לזה אחד שלוח מג' בני אדם יחזירם ללוח דודאי פרעם והחזירהו להלוה ולא חיישינן שמא עדיין לא פרע ונפל מסופר המקיים השטרות דאין אדם משהה שטרות מקוימים אצלו, אבל אם אין השטרות מקוימים חוששין שמא נאבדו ממנו כשהוליכן לסופר לקיימם, ג' שטרות ממלוה אחד שהלוה לג' בני אדם ונכתבו על ידי ג' סופרים יחזירם למלוה שודאי ממנו נפל, אבל אם נכתבו על ידי סופר אחד חוששין שמא נפל מידי הסופר ועדיין לא הלוה להם המלוה.

מצא שטר בין שטרותיו ואינו יודע אם הלוה הפקידו אצלו או המלוה או שמא מקצתו פרוע ושניהם מסרוהו לו שיהא שלישי ביניהם יהא מונח בידו עד שיבא אליהו.

שובר שנמצא ביד המלוה אף על פי שנכתב בכתב ידו פסול כיון דאינו מונח ביד הלוה, והמלוה כתבו כדי שיהא מוכן בידו כשהלוה יבא לפרוע דאם לא יתן לו שובר לא יפרע לו, אם יש עליו עדים אם השובר מקוים השטר בחזקת פרוע דבית דין אינם מקיימים שובר אלא אם כן פרע, אם אינו מקוים שואלים להעדים אם ראו הפרעון ואם אין העדים לפנינו או אינם יודעים נאמן המלוה לומר שלא נכתב אלא כדי שיהא מוכן בידו לכשיפרע, ואם מצא השובר בין שטרותיו הקרועים השטר בחזקת פרוע דאם היה מוכן לו כשירצה לזה לפרוע לא היה נותנו בין השטרות שאינו צריך להם.

יום שני י"ט ראשון של חג הסוכות - ט"ו תשרי תשע"ז

דף כ"א ע"א

שובר שיוצא מתחת ידי שלישי נאמן לומר שהשטר פרוע, שהרי אין כותב שובר אלא מלוה והוא מסרו להשלישי והימניה.

שובר שנכתב בשטר חוב אחר החתימה כשר, דאילו לא

פרע הלוה לא היה המלוה נותן שיקלקלו השטר.

פרק אלו מציאות

מצא תבואה בשעת ובמקום אסיפת גרנות ונותרו שם קב מפוזר בד' אמות הרי אלו שלו כיון דיש טרחה מרובה לקבצן הבעלים מפקירן, ואיבעיא במצא חצי קב מפוזרות בב' אמות אם אין הבעלים מפקירן כיון דאין טרחה מרובה לקבצן או דמפקירן דהטעם דמפקיר קב בד' אמות משום דאינם חשובים לטרוח קיבוץ של ד' אמות וכל שכן חצי קב דאינם חשובים, קביים בשמונה האם אינן מפקירן משום דחשובין או דמפקירן משום טרחה יתירה, קב שומשמין בד' אמות האם אינו מפקירן משום דדמיהם יקרים או דמפקירן משום דיש טורח בקיבוציו יותר מחטים, קב תמרים ורימונים בד' אמות האם אינו מפקירן משום דאין טרחה יתירה בקיבוצן, או דמפקירן משום דאינם חשובים.

מצא דבר שאין בו סימן הרי הוא שלו דהבעלים מתיאשים, כגון מעות מפוזרות, עומרים קטנים ברשות הרבים שאפילו היו עליהם סימן הרי הוא נשחת מדישת בני רשות הרבים, עגולי דבילה, ככרות של נחתומים, מחרוזות של דגים, חתיכות בשר, גיזי צמר שגוזזות כשאר כל גזיזות המדינה, אגודות של פשתן מנופץ, ולשוונות של צמר סרוקי וצבוע ארגמן דמצויין הן.

כל דבר שיש בו שינוי חייב להכריז דיש בו סימן, מצא עגול ובתוכו חרס ככר ובתוכו מעות לרבי יהודה חייב להכריז דסימן הבא מאליו הוי סימן [ות"ק חולק עי' לקמן כ"ג].

כלים חדשים שלא שבעתן עין לרבי שמעון בן אלעזר אין חייב להכריז כיון דאין לבעליהן טביעת עין בהם.

דף כ"א ע"ב

נפל מן הבעלים ומצאו קודם שנודע להבעלים שנפל ממנו ונתיאשו הבעלים אחר שמצאו המוצא, אם יש בו סימן לא הוי יאוש כיון דכשבא ליד המוצא לא היו הבעלים עומדים להתיאש ונתחייב המוצא בהשבה, אם נאבד מן הבעלים במקומות שהים והנהר שוטף את הנמצא שם אע"ג שיש בו סימן התורה התירו לו, אם אין בו סימן לאביי לא הוי יאוש כיון דאינו יודע שנפל ממנו, לרבא הוי יאוש דכשידע שנפל ודאי יתיאש ונחשב יאוש משעה שנאבד.

המוצא מעות מפוזרות הרי אלו שלו, גם למ"ד יאוש שלא מדעת לא הוי יאוש, כיון דאדם עשוי למשמש בכיסו כל שעה וקודם שמצאו זה נודע לבעלים שנפלו ונתיאש, וכן עגולי דבילה וככרות של נחתום דמרגיש בנפילתם מחמת כובדם, וכן לשונות של ארגמן כיון דחשובים ממשמש בהם כל שעה ונודע בנפילתם.

כל אדם מותר בלקט אחרי שהלכו הנמושות ללקט [לרבי יוחנן היינו הזקנים שהולכים על משענתם בנחת, לר"ל היינו לקוטי בתר לקוטי] דשאר העניים כבר נתיאשו אחרי שהם כבר הלכו, ואף על פי שהעניים במקומות אחרים

אינם יודעים שהנמושות כבר ליקטו אף על פי כן מותר גם למ"ד יאוש שלא מדעת לא הוי יאוש דהם מתיאשים מיד דיודעים שהעניים במקום ההוא לוקטים והעניים שבמקומות אחרים לא יגיעו לשם עד אחר שילקטו.

תאנים בדרך אפילו בצד שדה תאנים וכן עץ תאנה הנוטה לדרך ומצא תאנים תחתיה מותרות משום גזל גם למ"ד יאוש שלא מדעת לא הוי יאוש דכיון דהם חשובים בודקן תמיד ויודע דנפלו ומיאש, ופטורות מן המעשר דהפקר פטור מן המעשר, בזתים וחרובים אסור גם למ"ד יאוש שלא מדעת הוי יאוש דאין הבעלים מתיאשים דממראיתו ניכר מי הוא הבעלים משא"כ תאנים דנמאסת עם נפילתה ואין חזותו ניכרת.

יום שלישי א' דחול המועד סוכות - ט"ז תשרי תשע"ז

דף כ"ב ע"ב

גזלן ונהר שנטל מזה ונתן לזה מה שנטל נטל ומה שנתן נתן דהבעלים מתיאשים, ולמ"ד יאוש שלא מדעת הוי יאוש גם בגנב אע"פ דאין ידוע לבעלים שגנב ממנו כיון דכשיודע לו יתיאש, ולמ"ד לא הוי יאוש היינו רק בלסטים מזוין שנטלה ממנו בחזקה דמיאש בשעה שגנב ממנו.

שטף נהר קוריו עציו ואבניו ונתנו בתוך שדה חבירו ויכול להציל על ידי הדחק אם הבעלים מרדפים אחריהם חייב להחזיר ואם אינו מרדפים אחריהם הפקירן וזכה בהן חבירו.

בעל הבית שעשה השליח לתרום תרומתו ותרם השליח מן היפות ומצאו בעל הבית ואמר לו כלך אצל היפות אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה דגלי דעתיה דניחא ליה, לא אמר כך אין תרומתו תרומה דסתם דעת בעל הבית הוא לתרום מן הבינונית, והרי הוא גזל שתרם מן היפות בלי רשותו, אם הבעל הבית הוסיף עליהם בין כך ובין כך תרומתו תרומה, ואם לא עשאו שליח כלל אפילו אמר כלך אצל היפות אין תרומתו תרומה, דכתיב 'כן תרימו גם אתם' מגם ילפינן דשלוחו של אדם כמותו ובעינן שלוחכם דומיא דאתם מה אתם אינם תורמים אלא לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם.

אריסתו דמרי בר איסק נתן לפני אמימר ומר זוטרא ורב אשי פירות השדה של מרי בר איסק, מר זוטרא לא אכל גם אחר שבא מרי בר איסק ואמר לאריסתו אמאי לא נתת לרבנן מהפירות היפות, דדוקא בתרומה אם אמר כלך אצל היפות הוי גלוי דעת כיון דמצוה היא.

המעלה פירותיו לגג וירד ומצא עליהן טל ושמח אם עודהו עליהן הוכשרו לקבל טומאה משום קרא 'כי יותן מים על זרע' אע"פ שהוא לא נתן המים, מצאן אחר שנגבו לא הוכשרו דכתיב 'כי יתן' וקרינן כי יותן דבעינן כי יותן דומיא דכי יתן דהיינו שידע בנתינה והוכשר בעיניו ודוקא אם הטל עדיין עליהן שעדיין הן בנתינתו. אבידה ששטפה נהר מותרת אפילו אם יש בה סימן,

דכתיב 'וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבידת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה' דאין חייב בהשבת אבידה אלא אבודה מן הבעלים ומצויה אצל כל אדם יצאתה זו שאבודה ממנו ואינה מצויה אצל כל אדם.

הלכה כאבי דיאוש שלא מדעת לא הוי יאוש, כיון דילפינן חיוב ופטור דהשבת אבידה מקרא ד'אשר תאבד ממנו' מקשינן חיוב השבה לפטור דהשבה, מה פטור דהשבה פטור כשאבודה ממנו ומכל אדם גם אם יש בו סימן אף חיוב השבה כשאבודה רק ממנו חייב בהשבה גם אם אין בו סימן אם לא נודע בנפילתה עד אחר שהגיע ליד המוצא.

תמרים שהשיר הרוח מותרים בין למ"ד יאוש שלא מדעת לא הוי יאוש כשלא ידעו הבעלים שנפלו ובין שיש לו סימן מחמת חזותו, דהבעלים כבר נתיאשו קודם נפילתן דיודע שהרוח משיר מהן והשקצים מזומנים לאוכלן, ואפילו אם יש באותה בקעה קרקע של יתומים שאין הפקרן הפקר דתלינן שנפל מרוב דקלי הבקעה, ואם הדקלים באותו בקעה מוקפין בגדר של אבנים שאין שקצים ורמשים נכנסין שם אסור.

יום רביעי ב' דחול המועד סוכות - י"ז תשרי תשע"ז

דף כ"ג ע"א

מצא עומרים קטנים ברשות הרבים הרי אלו שלו, לרבה גם אם יש להן סימן דעשוי להידרס הוא ואינו סימן, לרבא רק אם אין בהן סימן אבל יש בהן סימן נוטל ומכריז [גם אם הוא דרך הנחה] דסימן העשוי לידרס הוי סימן.

מצא עומרים קטנים ברשות היחיד לרבה אם יש להם סימן נוטל ומכריז דאינו עשוי לידרס, אין להם סימן הרי אלו שלו דמקום לא הוי סימן, לרבא גם אם אין להם סימן אם מצאן דרך הנחה נוטל ומכריז דמקום הוי סימן [ודוקא ברשות היחיד אבל ברשות הרבים כיון דעומרים קטנים מתגלגלים ברגלי אדם ובהמה אינה נמצאת במקום שנפלו תחלה] ולכן מכריז שמצא אבידה במקום פלוני והבעלים אומרים שאבד שם חפץ פלוני.

מצא עומרים גדולים בין ברשות הרבים בין ברשות היחיד נוטל ומכריז, לרבה דוקא אם יש סימן דעומרים גדולים אין הסימן עשוי להידרס, לרבא גם בלי סימן דמקום הוי סימן אם הוא דרך הנחה [ודוקא בעומרים גדולים דאינם מתגלגלים ממקומם] והלכה כרבא.

ככרות של בעל הבית נוטל ומכריז אפילו אם מצאן ברשות הרבים, די שיהיה סימן דכל בעל הבית מכיר ככרות שלו, ואין הסימן עשוי להידרס דאינו רשאי לעבור על האוכלין אלא צריך להגביהן וגם עכו"ם אינם דורסין על אוכלין משום דחוששין שמא מחמת כשפים הונחו שם, ואם יש באותו מקום בהמה וכלבים אינו חייב להכריז.

מצא עיגול ובתוכו חרס ככר ובתוכו מעות לת"ק הרי אלו שלו דסימן הבא מאליו [ומסתמא לא אין הבעלים יודעים מהסימן] לרבי יהודה הוי סימן דאמרינן דלשם סימן נתנו שם.

כלל דאבידה המותרת להמוצא הוא כל שהבעלים אומרים עליו ווי לה לחסרון כס דמיאש מן החפץ.

דף כ"ג ע"ב

משקל מדה ומנין הוי סימן, ומה דתנן דמצא מחזורות של דגים הרי אלו שלו היינו דמנין שכל הציידים חורזין במנין זה.

מצא חתיכות דגים ובשר ודג נשוך, אם יש סימן במה שלא נחתך כדרך החותכים הרי זה סימן וחייב להכריז, אבל חתיכה גופה במה שהוא חתיכה שאצל הראש או הזנב אין זה סימן.

מצא חביות של שמן תבואה גרוגרות וזיתים, הרי אלו שלו.

מצא כד יין, אם הוא רשום בטיט קודם שנפתחו אוצרות היין למוכרן הוי סימן דיחיד הוא במה שרשם, לאחר שנפתחו האוצרות הרי אלו שלו דכולם עושים כך.

מקום נחלקו אם הוי סימן, וחביות של יין שמן תבואה גרוגרות זיתים שנמצאו על שפת הנהר הרי אלו שלו דאין מקום זה סימן דכשם שהוא שכח גם חבירו שכח שם, ואם ניכר שכבר נתיאשו הבעלים דעומד שם ימים רבים גם אם מקום הוי סימן הרי אלו שלו וכגון חבית של זפת שגדלו עליה קוצים.

מצא כלים חדשים שעדיין לא הורגל בעליהן בראייתן ותשמישן שאינו מכירן יפה ואין בו סימן אינו חייב להכריז, אבל שבעתן עין לרבי שמעון בן אלעזר חייב להכריז אף על פי שאין בו סימן דמחזירין אותו לצורבא מדרבנן שיש בו טביעת עין אם יודעים שאינו משקר בדיבורו אלא בג' דברים שמותר לשנות בהם.

רבנן אינם משנים בדיבורים מן האמת אלא בג' דברים אם שואלים אותו אם מסכת פלוני סדורה בידך מדת ענוה היא לומר לא אע"ג שסדורה היא, שימשת מיטתך צניעות היא לומר לא, אם אושפיזו קיבלו בסבר פנים יפות מדה טובה היא לומר לא שלא יקפצו בו בני אדם שאינם מהוגנים.

יום חמישי ג' דחול המועד סוכות - י"ח תשרי תשע"ז

דף כ"ד ע"א

ההוא בר בי רב שנגב ידיו בבגד חבירו, וחשדו מר זוטרא חסידא שהוא זה שגנב כוס הכסף של אושפיזו כיון דלא איכפת לו ממונו של חבירו, והכריחו והודה.

מצא שני בדי מחטין, מזלגות קטנות שטוות בו זהב חייב להכריז דמנין הוי סימן.

המציל מן הארי, דוב, נמר, ברדלס, זוטו של ים, שלוליתו של נהר אפילו יש בו סימן הרי אלו שהבעלים

מצא צבורי מעות דשלשה מטבעות שחלוקין ברחבן זה על גב זה לרבי חנינא דוקא אם הרחב מלמטה והבינוני עליו והקצר שבכולן עליו חייב להכריז דמוכח דאינן דרך נפילה אלא הינוח ושכחן והבעלים נותן סימן שהיו מגדלים, אבל אם רחב כל המטבעות שוות תלינן שהרי נפל ואין לו סימן, לרבי יוחנן גם אם שווין ברחב מכריז שמצא מטבעות, ואיבעיא במצאן בעגול, בשורה זו אצל זו, בצורת סגול, אבל מצאן בסולם דרוב האמצעי על התחתון ורוב העליון על האמצעי, או אחת מכאן ואחת מכאן ואחת על גביהן חייב להכריז.

דף כ"ה ע"ב

המוצא סלע הרי זה שלו דאין סימן למטבע דאפילו יש בו סימן כגון שכתב עליו שמו או שם מלך או היא חדשה דשמה היה בידו ונתנו לאחר.

מצא גוזלות מקושרים מאחורי כותל וגדר או בשבילין שבשדות אם יש בהם סימן כגון שמקושרים באופן שאין הדרך בכך או שאינם מדדין למ"ד מקום הוי סימן יטלם ויכריז (כיון שמשמרות שם קצת אבל משמרות שם לגמרי לא יגע בהן) אם אין בהם סימן כגון שקשורים כדרך העולם או במדדין שאין המקום סימן לא יגע בהן דהוי ספק הינוח והבעלים יזכרו ויבאו ויטלום אבל אם יטלום המוצא יפסידו הבעלים כיון דאין לו סימן, ואם נטל לא יחזיר.

מצא כלי באשפה מכוסה באשפה אם הם כלים גדולים לא יגע בהן שטמנום שם בעליהן מדעת, ואם אין האשפה עשויה לפנות ונמלך עליה לפנותה נוטל ומכריז, ואם הדרך לפנותה הרי אלו שלו דאבידה מדעת היא, כלים קטנים באשפה שאינה עשויה לפנות אפילו לא נמלך עליה לפנותה נוטל ומכריזה שדרך הבעלים לפנות כלים קטנים מן הבית שלא מדעת ואבודין הן.

שבת קודש ה' דחול המועד סוכות - כ' תשרי תשע"ז

דף כ"ז ע"א

מצא מציאה בגל אבנים מחומה שנפלה ובכותל ישן והעלו חלודה רבה הרי אלו שלו דיש לומר דשל אמוריים הוא.

מציאה בכותל חדש, סכין או כיס אם היד לצד פנים הרי הוא של בעל הבית לצד חוץ של המוצא, מוכין וחתוכה של כסף אם הוא מחציו ולחוץ הרי הוא שלו מחציו ולפנים הרי הוא של בעל הבית, ואם היה הכותל ממולא מהן חולקין אפילו אם הכותל משופע לצד אחד לא אמרינן דנפל מצד הגבוה.

מעות שנמצאו בירושלים לפני סוחרי בהמה בין בשעת הרגל בין שלא בשעת הרגל הוא מעות מעשר שני, בשאר שוקי ירושלים בשאר ימות השנה חולין דרוב מעות שבעיר הן חולין, בשעת הרגל מעשר דרוב מעות

המוצא אבידה במסילה ההולך מעיר לעיר וברחבה של עיר ובכל מקום שרבים מצויין שם לרבי שמעון בן אלעזר הרי אלו שלו אפילו יש בו סימן ואפילו הבעלים עומד וצווח מפני שהבעלים מתיאשים, ואיבעיא אם היינו אפילו ברוב ישראל (משום דיש שאינם כשרים ולוקחים לעצמם) ואם פליגי רבנן עליו, ואם פליגי אפילו ברוב עכו"ם, ואם הלכה כרשב"א, ואם הלכה כמותו אפילו ברוב ישראל.

המוצא מעות בבתי כנסיות ובתי מדרשות שמושיבין בהן כנענים לשמור הרי אלו שלו אפילו אם יש בהן סימן, גם למ"ד דמחזירין במקום רוב ישראל.

דף כ"ד ע"ב

מצא חבית יין בעיר שרובה כנענים אסורה בהנאה, ומותר מוצאה להשתמש בהחבית, אם בא ישראל ונתן בה סימן מותרת בשתיה למוצאה.

המוצא אבידה בנהר הרי אלו שלו אפילו יש בו סימן דהבעלים מתיאשים, ואם יש בו אבנים וסתימת גדר שעושין לדגים וישראל סוכרים ומנקים אותו אינם מתיאשים.

יש להחזיר אבידה לפני משורת הדין גם אם מן הדין אינו צריך להחזיר כגון אם מצא בשוק שהוא מקום רבים אע"פ שאינו חייב להכריז, אם בא ישראל ונתן בה סימן יחזירנו לו, וכן אם מצא אבידה אחר שהיא אבודה י"ב חודש.

הרואה עוף שלוקח בשר מרשות ישראל ושמו בתוך חצר שלו, מותר לאוכלו דדינו כזוטו של ים, אבל אם לא ראה שלקחה מרשות ישראל אסור משום דהוי בשר שנתעלם מן העין.

אבדו לו גדייו ותרנגוליו והולך ומצאן שחוטין רבי יהודה אוסר שמא נתחלף בנבילה, רבי חנניא בנו של רבי יוסי הגלילי מתיר משום שרוב טבחי ישראל ישראל הם והלכה כרבי יהודה במצאן באשפה שדרך נבילה להשליכו לאשפה, וכרבי יוסי בר חנניא במצא בבית.

יום שישי ד' דחול המועד סוכות - י"ט תשרי תשע"ז

דף כ"ה ע"א

מצא פירות בכלי או מעות בכיס חייב להכריז דסתם כלי יש בה סימן, וכן מקצתו בכלי ומקצתו חוץ לכלי, אם כל המעות מונח לפני הכלי וכן בפשתן המעות והפשתן שלו דאם נפלו מהכלי היה נשאר שם קצת, ובפירות גם אם כולם חוץ לכלי יחזירם למי שיתן סימן על הכלי דדרכן של פירות להתגלגל, אם אמר בעל הכלי שהפירות אינם שלו זכה בהן המוצא, ואם יש להכלי שפה כפול לתוכו הפירות שלו דאם נפלו מהכלי היה נשאר קצת בתוכו, וכן אם אינם מונחים לצד פי הכלי אלא לצד תחתיתו.

מצא צבורי פירות חייב להכריז, דיש בו סימן דמניין וכן

העיר מעשר, ואין הולכין אחר המעות של רוב השנה דשוקי ירושלים עשויין להתכבד כל יום ואם נפלו לפני הרגל כבר מצאום מכבדי השוק, מעות שנמצאו בהר הבית בין בשעת הרגל בין שלא בשעת הרגל חולין דהולכין אחר המעות של רוב השנה דאין מכבדין הר הבית כיון שהוא משופע ואין נכנסים שם במנעל ובאבק שעל רגליו.

מצא מעות בבית שבעליו משכירו לאחרים יתנו למי שדר שם אחרון, דהשוכר בית כשהוא יוצא מחפש בכל זותיתו ואילו הראשונים שכחוהו היה האחרון מוצאו, ואם האחרון היה עכו"ם הרי הוא שלו, שכרו לג' ישראל לר"ל משום בר קפרא אין מחזירין להסוברים בדעת רבי שמעון בן אלעזר דברוב ישראל אין מחזירין, לרב נחמן גם להסוברים בעלמא דבמקום רוב ישראל מחזירין היינו משום דאין הבעלים מיאש דסובר דהמוצא יחזירנו, אבל בג' הדרים יחד מיאש שהרי תבע מכולם ולא הודו שמצאו.

דף כ"ז ע"ב

ראה סלע שנפלה נטלה לפני שידע שנפלה ממנו ועדיין לא נתיאש עובר בלא תגזול לא תוכל להתעלם והשב תשיבם אפילו אם החזירה בסוף, נטלה על מנת להחזירה ולאחר יאוש נתכון לגזולה עובר בהשב תשיבם, נטלה אחר שנתיאש עובר בלא תוכל להתעלם.

ראה סלע שנפלה לחול ונטלה אין צריך להחזירה אפילו ראה שמביא כברה לברר החול דמיאש דסבר דגם אחרים נאבדו להם כאן וכבר לקחוהו שלו.

מצא דבר שאין בו סימן בחנות או מעות לפני השולחני או על שולחנו הרי אלו שלו, בין בעל החנות לתיבתו או בין השולחני לשולחנו הרי אלו של בעל החנות והשולחני.

לקח או קיבל פירות מחבירו שהוא תגר ומצא בהן מעות הרי אלו שלו, כיון דגם הוא לקח מאנשים הרבה ואין ידוע של מי הוא ואין בו סימן, לקח או קיבל הפירות מבעל השדה אם פועליו הם עבדיו הכנענים הרי הוא של השדה, ואם יש לו פועלים ישראלים הרי אלו שלו דשמא נפל מפועליו.

יום ראשון פרשת בראשית הושענא רבא - כ"א תשרי תשע"ז

דף כ"ז ע"א

'וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבידת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה',

'לחמורו' דמחזירין חמור אפילו אם אין לו עדים או סימנים בחמור אלא באוכף שלו.

'לשמלתו' הוקשו כל האבידות לשמלה, דשמלה יש לה בעלים תובעים אותה כיון דיש בה סימן ואינו מיאש אבל אבידה שמיאש ממנה פטור להחזירה.

'לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחיך', כתב שור לרבות דחייב

להחזיר אפילו שער שבסוף זנבו, ואין ידוע למה כתב שה, ולא בא לומר דמי שמצא בהמה צריך להחזיר הגללים שלו דהבעלים הפקירן להמוצא לפי שטרח בו. **'אשר תאבד' לת"ק שיהא קרוי אבידה מבעליו פרט לאבידה שאין בה שוה פרוטה, לרבי יהודה דאבידה ששטפה נהר מותרת דדוקא אבידה שנאבדה רק ממנו ומצויה אצל כל אדם הוא דחייב להחזיר [ות"ק למדו מ'ממנו']**.

'ומצאתה' לת"ק ומצאתה משמע דכבר נטלה האבידה בידו ואף על פי כן 'כן תעשה לכל אבידת אחיך' ולא לעכו"ם דאבידת עכו"ם לא רק דפטור מלטרונח אחריה להשיבה אלא אפילו נטלה בידו פטור מלהשיבה, לרב יהודה פרט לאבידה שאין בה שוה פרוטה [ואבידת עכו"ם דמותרת למד מו' יתירה דומצאתה].

נפק"מ בין ת"ק לרבי יהודה לפי רבא באבידה שהוזלה פחות משוה פרוטה אחר שנאבד ושוב הוקרה לפני שמצאה, לת"ק דיליף ליה מאשר תאבד חייב להחזירה כיון דיש שיעור של אשר תאבד ויש שיעור ומצאתה, לרבי יהודה פטור דבעינן שיעור שוה פרוטה משעת אבידה עד שעת מציאה.

דף כ"ז ע"ב

'זהיה עמך עד דרוש אחיך אותו והשבותו לו', פירוש הפסוק הוא עד שדרשת אחיך אם הוא רמאי, ואיבעיא אם היינו על ידי סימנים ונשמע מזה דסימנין דאורייתא, או היינו שביאי עדים שהאבידה שלו, וסימנים לאו דאורייתא, למ"ד סימנין דרבנן הטעם שמחזירין משום דניחא ליה לבעל האבידה בכך כיון דאין לו עדים ואחרים אין מכירין בסימניו, ותקנת חכמים הוא דהפקר בית דין הפקר.

שליח שהביא גט ונאבד ממנו ויש לו סימנים, אם סימנים דאורייתא מחזירין לו כדי לגרש האשה, ואם סימנים דרבנן אין מחזירין לו.

עדים המעידים על מת להתיר אשתו, צריכים להעיד שראו פרצוף פניו עם חוטמו, ולא על סימנים דגופו דהיה ארוך או קטן שיש הרבה כאלו אבל על סימנים מובהקים מעידים, סימנים שאינם מובהקים ואין הרבה כאלו תלוי בפלוגתא אם סימנים דאורייתא מעידים ואם סימנים דרבנן אין מעידים, שומא באבר פלוני לת"ק אין מעידין, לאלעזר בן מהבאי מעידין, ונחלקו אם שומא מצויה במי שנולד במזל שלו, או אם סימנים עשויין להשתנות לאחר מיתה, או אם סימן מובהק הוא.

סימנים בכלי, אם אומר שהוא לבן או אדום אינו סימן כלל דהרבה יש כאלו, אין עדים יכולים להעיד על מי שמת על פי סימנים שבכליו דחיישינן לשאלה, שליח הגט שנאבד ממנו גט מחזירין לו הגט אפילו אחר זמן מרובה אם אומר שהיה קשור בכיס וארנקי דאין משאילין אותו דאומרים שאינו סימן טוב, וכן טבעת שחותם בו דיזייף חתימתו, וכן מחזירין חמור על פי סימנים באוכף דאין משאילין אותו כיון דנתרגל למדת חמורו ומשתנה על בהמה אחרת ויעשה לה פצעים .

דף כ"ח ע"א

מצא מציאה ובאו שנים ושניהם נותנין סימנים יניח עד שיבא אליהו, סימנים ועדים ינתן למי שנתן עדים גם למ"ד סימנים דאורייתא דעדים עדיף, סימנים וסימנים ועד אחד יניח, עדי אריגה ועדי נפילה תתן למי שיש עדי נפילה, מדת ארכו ורחבו תנתן להאומר מדת ארכו, אחד אומר מדת ארכו ורחבו והשני אומר מדתו בין הכל תנתן להאומר מדת ארכו ורחבו, ארכו ורחבו והשני אומר משקלו תנתן להאומר משקלו, בעל ואשה הנותנין סימני הגט תנתן לה אם אומרת נקב יש בצד אות פלוני, הוא אומר סימני הגט והיא אומרת אורך החוט תנתן לה, שניהם אומרים סימן שהגט מונח בחפיסה ינתן לו דהיא יודעת שהוא מניח חפציו שם.

הכרזת אבידה, לר"מ עד שידע שכיני מקום שנמצאת האבידה, לרבי יהודה בזמן שבית המקדש קיים מכריז ג' פעמים בג' רגלים באבן הטוען ואחר רגל האחרון ז' ימים כדי שיחזור לביתו במשך ג' ימים לידע אם אבד לו כלום ויחזיר ג' וכריז יום אחד אני אבדתי ואלו סימניה, לרב יוסף היינו בבית שני אבל בבית ראשון שהיו הרבה ישראל עד שיחזור ט"ו יום אחר החג, לאביי היינו בבית ראשון שהיו הרבה שיירות אבל בבית שני עד שיחזור ט"ו יום אחר החג.

רגל ראשון שמכריז מכריז שהוא רגל ראשון, כדי שהאובד יתן סימניה ברגל שני, רגל שני אומר רגל שני, רגל שלישי אומר רגל סתם, כדי שלא יטעה האובד שהוא רגל שני.

דף כ"ח ע"ב

משחרב בית המקדש התקינו שיהיו מכריזים בבתי כנסיות ומדרשות, משרבו האומרים דיתנו האבידות להמלך, התקינו שיהיו מודיעים לשכיניו ומיודעיו.

מאי מכריז לרב יהודה שמצא אבידה, ואינו מכריז שם החפץ דחיישינן ששמע שנאבד ממנו חפץ זה וידע סימניה והבעלים אמר שם החפץ וסימני החפץ, לרב נחמן מכריז שם החפץ ולא חיישינן לרמאי והבעלים נותן סימנים.

הרמאי שנתן סימנים לא יתן לו שנאמר 'עד דרוש אחיך אותו' עד שתדרוש את אחיך אם רמאי הוא, ומשרבו הרמאים התקינו שכל אחד יבא עדים דלאו רמאי הוא.

'והשבותו לו' ראה שיהא השבה שלימה, דאם עושה ואוכל שכר מעשיו יעשה ויאכל ולא ימכרנו עד י"ב חודש, ויותר מזה אינו חייב לטרוח בשמירתה וימכרנו ויניח הדמים, אם שכר מעשיו פחות מאכילתה ימכרנו מיד.

תרנגולת ובהמה גסה מטפל בהן י"ב חודש, עגלים וסייחין שאין עושין מלאכה במקום שיש ארץ מרעה ובזמן דשאים ג' חדשים, ואם לא ימכרם אחר ל' יום, תרנגולים ואווזין קטנים שאינם אוכלים הרבה ל' יום, ובגדולים ג' ימים.

הדמים מאבידה הנמכרת לרבי טרפון המוצא מותר להשתמש בו וכיון דמותר ליהנות בהן לפיכך אם אבדו חייב באחריותו, לרבי עקיבא אסור להשתמש בהן ולכן אם אבדו פטור באחריותו.

יום שלישי פרשת בראשית - כ"ג תשרי תשע"ז

דף כ"ט ע"א

שומר אבידה, לרבה שומר חנם הוא ואינו חייב אלא בפשיעה, לרב יוסף שומר שכר הוא וחייב בגניבה ואבידה, כיון שעוסק במצוה פטור מן המצוה ופטור מליתן לחם לעני.

מעות האבידה הנמכרת לרבה דבכל אבידה דאסור להשתמש בו דינו כשומר חנם, בדמי האבידה דלפי ר"ט מותר להשתמש בו דינו כשומר שכר, לרב יוסף דבכל אבידה דינו כשומר בדמי האבידה דינו כשואל.

דף כ"ט ע"ב

הלכה כרבי טרפון דמותר להשתמש בדמי אבידה הואיל וטרח וטפל בה קודם שמכרה, אבל מצא מעות אסור להשתמש בה, וכן מעות יתומים המופקדים אצל הנפקד.

מצא ספרים קורא בהן אחד לשלשים יום שמתעפשינן כששזיהם מלפותחן, ולא ילמוד דבר חדש שלא למד מקודם שצריך להשהותו לפניו, ולא יקרא אחר עמו בענין אחד שכל אחד מושכו לצידו, ולא יקרא פרשה וישנה ולא פרשה ויתרגם, ולא יפתח יותר מג' דפים, ולא יקראו ג' בני אדם, ואם אינו יודע לקרות גוללן.

המוצא תפילין בשוק מוכרן ומניח דמיהן, דתפילין מצוין לימכר ויחזור הבעלים ויקנה חדשים מן הדמים.

מצא כסות מנערה אחד לשלשים יום ושוטחה לצורך הבגד שישלוט בו אויר ולא לצורך עצמו, ומנערה באדם אחד ולא בשני בני אדם, ביד ולא במקל, ובכותנה ולא בצמר.

מצא כלי כסף ונחושת כיון שצריך להטמינן בקרקע שזו שמירתן ישתמש בהן לפרקים ולא ישתמש בהן זמן ארוך שישחקן.

מצא כלי זהב וזכוכית לא יגע בהן עד שיבא אליהו דאינו צריך להטמינן בקרקע.

מצא שק או קופה וכל דבר שאין דרכו ליטול מפני כבודו הרי זה לא יטול דכתיב והתעלמת פעמים שאתה מתעלם.

השואל מחבירו אסור להשאילו, וכן שוכר אסור להשכירו אפילו ספר תורה ולא אמרינן דניחא ליה לאינש לעשות מצוה בממונו, ולא ילמוד בו בדברים חדשים.

המפקיד ספר תורה אצל חבירו גוללו כל י"ב חודש ומותר אז לפותחו ולקרות בו, לסומכוס בספר תורה חדש אחת לל' יום ובישן אחת בי"ב חודש, לרבי אליעזר בן יעקב גם בישן א' לל' יום.

נוח לשתות כוס של מכשפות מכוס מים פושרין בכלי מתכת שלא רתח, ולא נתן דבר לתוך המשקה.

יום רביעי פרשת בראשית - כ"ד תשרי תשע"ז

דף ל' ע"א

מצא כסות שוטחה לצורכה ולא לצורכו, ואיבעיא אם מותר לשוטחה לצורכה ולצורכו, ואם נזדמנו לו אורחים לא ישטחנה על גבי מטה אפילו נתכוין רק לצורכה משום עין רע ופן יגנבוהו.

הכניסה עגלה לרבקה ודשה כשירה לעגלה ערופה דלא נתכוין שתדוש, הכניסה בשביל שתינוק וגם שתדוש פסולה דכתיב 'אשר לא עבד בה' והקרי הוא אשר לא עובד בה, דאפילו אם עובד בה ממילא בעינן שיהא ניחא ליה בכך.

המוצא כלי עץ משתמש בהן שלא ירקבו, כלי נחושת משתמש בהן בחמין ובצונן ולא יתנו על האור שמשחיקן, כלי כסף משתמש בצונן ולא בחמין שמשחירן, מגריפות וקרדמות משתמש בהן ברך ולא בקשה, כלי זהב וזכוכית לא יגע בהן.

המפקיד פקדון והלך למדינת הים צריך הנפקד להשתמש בו כדרך שמשתמש במציאה כדי שלא יתקלקל הפקדון.

'והתעלמות' פעמים שאתה מתעלם כגון זקן ואינו לפי כבודו ולא היה מחזיר בשלו, לפני משורת הדין יש להשיב, ואם הכישה להשיב הואיל והתחיל להשיבה חייב.

כהן שראה אבידה בבית הקברות אסור ליכנס שם כדי להשיבה דאיסור טומאת כהן עשה ולא תעשה הוא ואינו עשה דהשבת אבידה יכול לדחות לא תעשה.

הייתה מלאכת המוצא מרובה מדמי האבידה פטור מלהשיבה, דכתיב 'אפס כי לא יהיה בך אביון' שלא תביא עצמך לידי עניות.

דף ל' ע"ב

איבעיא בזקן שמצא מציאה בשדה ושם הוא לפי כבודו ובעיר אינו לפי כבודו אם חייב להתחיל בשדה ולהמשיך בעיר.

'והודעת להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר תעשון' והודעת היינו ללמוד אומנות להתפרנס בו, את הדרך זו גמילות חסדים, ילכו זה ביקור חולים דאפילו בן גילו דנוטל א' מששים בחליו, 'זו' זה קבורה אפילו בזקן ואינו לפי כבודו, 'ואת המעשה' זה הדין, 'אשר תעשון' זה לפני משורת הדין ולא חרבה ירושלים אלא משום שהעמידו דבריהם על דין תורה ולא לפני משורת הדין.

מצא חמור או פרה רועים בדרך, ביום אין זו אבידה אפילו ראה כן ימים הרבה דבעלים הניחוח שם מדעת, כלילה אפילו שעה אחת הרי זו אבידה, ג' ימים לפני עלות השחר וכשחשכה ערבית הרי זו אבידה.

מצא חמור וכליו הפוכים הרי זו אבידה, וכן פרה רצה בין הכרמים דנעשה להם פצעים.

החזירה וברחה אפילו ד' וה' פעמים חייב להחזיר שנאמר 'השב תשיבם'.

היה בטל מסלע לא יאמר תן לי סלע משום דאילו היה עושה מלאכתו היה טורח ועכשיו לא טרח כל כך, אלא נותן לו שכר שאדם היה נוטל לפחות ממלאכתו הכבדה והיה עוסק במלאכה קלה ואם יש שם שלשה בני אדם יתנה בפניהם שיטול שכר שלם, ואם אין שם בית דין אין צריך לבטל ממלאכתו כלל.

יום חמישי פרשת בראשית - כ"ה תשרי תשע"ז

דף ל"א ע"א

'לכל אבידת אחיך' לרבות אבידת קרקע, דאם ראה מים ששוטפין ובאין לשדה חבירו הרי זה גודר בפניהם.

מצא בהמה רועה או רץ, לאביי בין רועה בדרך בין בכרמים אין זו אבידה, רץ בין בדרך בין בכרמים הוה אבידה, לרבא רץ כלפי העיר אין זו אבידה כלפי המדבר הרי זו אבידה, רועה בדרך אין זו אבידה, רועה בין כרמים של ישראל הרי זו אבידת קרקע וחייב להשיבה, בין כרמים של עכו"ם אינו חייב להשיבה מפני אבידת קרקע ואין חשש שבעל הכרמים יהרגנו אם נוהגין באותו מקום להתרות לפני שהורגין הבהמה.

'השב תשיבם' השב משמע אפילו חזרה וברחה מאה פעמים דחייב להשיבה, תשיבם דיכול להשיבה לרשות הבעלים אפילו בלי ידיעתו, מה שאין כן בגנב וגזלן וד' שומרים צריכים להודיעו ואם לא הודיעו עדיין חייב באחריותה.

'שלח תשלח' הנאמר בשילוח הקן, שלח משמע אפילו מאה פעמים, תשלח דאפילו צריך הציפור לדבר מצוה. 'הוכיח תוכיח' הוכיח משמע אפילו מאה פעמים, תוכיח אפילו תלמיד לרב.

'עזוב תעזוב עמו' הקם תקים עמו' לרבות אפילו אין בעליו עמו.

דף ל"א ע"ב

'מות יומת המכה' יומת לרבות דאפילו אינו יכול להרגו במיתת סייף הכתובה בו רשאי להמיתו בכל מיתה שיכול, וכן דרשינן 'הכה תכה' הכתובה בעיר הנידחת.

'השב תשב לו את העבוט' אם חבול תחבול שלמת ריעך' לרבות דגם אם לקח המשכון שלא ברשות בין דין חייב להשיב, וכתוב ב' פסוקים אחד לכסות יום ואחד לכסות לילה.

'פתוח תפתח' לרבות שיתן צדקה גם לעניים שבעיר אחרת, 'נתן נתן' דאם אי אפשר לך ליתן מתנה מרובה תן לו מתנה מועטת.

'העניק תעניק לו' לרבות שיעניק לעבדו העברי גם אם

לא נתברך הבית בשבילו, ולרבי אליעזר בן יעקב אם לא נתברך הבית בגללו פטור מהענקה, ודיברה תורה בלשון בני אדם.

'העבט תעביטנו' לרבות דגם מי שיש לו ואינו רוצה להתפרנס משלו יתן לו ויפרע מממונו לאחר מיתתו.

המוצא אבידה וצריך לבטל ממלאכתו להשיבה, יתן לו בעל האבידה שכר כמה אדם רוצה לבטל ממלאכתו הכבידה לעשותו מלאכה קלה.

יום שישי פרשת בראשית - כ"ו תשרי תשע"ז

דף ל"ב ע"א

שותפים שיש להם סחורה שצריך שומא אין אחד יכול לחלק וליטול חלקו אלא על ידי בית דין של ג' הדיוטות.

מצא בהמה ברפת שאין לו פתחים בכל צד ואינה נעולה ואם באת לצאת יוצאה אין חייב בה, ללשון ראשון דרבי יצחק דוקא אם הוא תוך תחום העיר ללשון שני אפילו חוץ לתחום.

מצא בהמה ברשות הרבים חייב להשיבה, ללשון ב' דרבי יצחק דוקא אם הוא חוץ לתחום העיר.

כהן שראה אבידה בבית הקברות לא יטמא לו דקדושת הכהן הוא מצות עשה ולא תעשה ואינו נדחה מפני מצות השבת אבידה [אע"ג דגם היא עשה ולא תעשה, רש"י ל.].

אבא שאמר לבנו הכהן שיטמא עצמו בבית הקברות להחזיר האבידה, או שאמר לבנו אל תחזיר האבידה, אע"פ שהוקשו כיבוד אב ואם לכבוד המקום לא ישמע לו שנאמר 'איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו אני ה' אני אדון לשניכם.

מצות פריקה הוא שיעשה כן בחנם, ומצת טעינה לרבנן היינו בשכר ולכן כתב התורה מצות פריקה וטעינה ולא ילפינן פריקה ק"ו מטעינה דטעינה היינו בשכר ופריקה היינו בחנם, לר"ש גם טעינה בחנם וכתב התורה שני פסוקים דאין מפורש בהם איזהו פריקה ואיזהו טעינה ואם כתוב רק אחד ס"ד דחייב רק בפריקה.

דף ל"ב ע"ב

אם יש על החמור יתר מכדי משאו לת"ק חייב בפריקה לרבי יוסי הגלילי פטור, לת"ק חייב משום צער בעלי חיים דאורייתא ולרבי יוסי הגלילי צער בעלי חיים לאו דאורייתא, והגמרא דוחה דגם לת"ק לאו דאורייתא ונחלקו אם דורשים 'תחת משאו' משאו שיכול לעמוד בו.

ישב בעל החמור ורוצה שחבירו יפרוק למ"ד צער בעלי חיים דאורייתא חייב לפרוק רק אם יתן לו שכר, ולמ"ד לאו דאורייתא פטור.

חמור ומשאו של עכו"ם אינו חייב בטעינה אלא משום איבה, וביין אסור ויכול להשמט ולומר דאסור הוא לנו, ופריקה למ"ד צער בעלי חיים דאורייתא חייב

גם בעכו"ם, בהמת עכו"ם ומשאו של ישראל אם ישראל מחמר אחריה חייב משום צערו של ישראל בין בפריקה בין בטעינה, אם עכו"ם מחמר אחריה למ"ד צער בעלי חיים דאורייתא חייב בפריקה, בהמת ישראל ומשאו עכו"ם וישראל מחמר אחריה חייב בפריקה וטעינה, עכו"ם מחמר אחריה למ"ד צער בעלי חיים לאו דאורייתא אינו חייב אלא משום איבה, למ"ד דאורייתא חייב בפריקה.

אוהב לפרוק ושונא לטעון מצוה לטעון לשונא כדי דלכוף את יצרו.

בשורה משמחת

לבני תורה בכלל וללומדי דף היומי בפרט לקראת הלימוד במסכת בבא מציעא במסגרת דף היומי

ניתן להשיג ספר

אסוקי שמעתתא על מסכת בבא מציעא

המסכם מסקנות הסוגיות המסובכות ברוב המסכת על פי הראשונים והאחרונים והפוסקים להלכה והבנתם בביאור הסוגיות עם שאלות אקטואליות

הכמות מצומצמת

המעונינים בספר (במחיר עלות 40 ש"ח) נא להשאיר שם וטלפון במערכת סיכומי דף היומי
073-2490403

ברכת גמר חתימה טובה